

[Holger Eriksen.]

et sådant krav? Skal den ene kandidats anmeldelse være mere mistænkelig end den andens?

Lad os videre tænke os, at en kandidat-anmeldelse indleveres i den 12. time. Valgbestyrelsen siger så: må vi se dokumentationen? Vedkommende, der afleverer anmeldelsen, svarer: jeg skal nok skaffe den, og så går han hjem efter den. Men derved er fristen muligvis blevet overskredet, og hvad så? Eller hvordan ligger det, hvis valgbestyrelsen først træder sammen 2 dage efter, at anmeldelsen er modtaget, og derefter beslutter at forlange dokumentation? Det kan jo medføre, at det viser sig, at en sådan dokumentation ikke kan præsteres, og så opstår der almindelig forvirring, som jeg sagde før, med hensyn til de stemmesedler, der allerede er lavet. Jeg mener, at det var bedre, hvis man simpelt hen forlangte, at dokumentationen fulgte indleveringen. Dermed ville man også undgå det, der hændte i Ålborg, hvor en fejltagelse hindrede, at en kandidat blev behørigt opstillet.

Hvad angår oprettelse af flere opstillingskredse i Københavns østre storkreds, i Københavns og Århus amter, har jeg i sin tid selv rejst kravet på baggrund af, at socialdemokratiet de pågældende steder havde fået lige så mange kandidater valgt, som der var opstillingskredse, hvilket medførte, at partiet de pågældende steder ikke rådte over suppleanter. Det gælder efter sidste valg ikke mere for Københavns østre storkreds og for Københavns amt, men vil forhåbentlig gøre det igen efter det næste valg, og hvad Københavns amt angår, er forholdet nu så grelt, at partiet har fået stemmer til ét mandat mere, end der er opstillingskredse, hvilket altså medfører, at et mandat må gå over til et andet amt.

Lad mig med det samme fastslå, at antallet af opstillingskredse ikke i mindste måde påvirker fordelingen af valgte kandidater på partierne. Begrebet valggeometri er dermed udelukket. Derimod kan der vel næppe være delte meninger om, at mandaterne — med de undtagelser, som gælder for befolkningstætheden, og som medfører, at arealet indgår som en faktor ved beregningen af mandaterne på områder — må falde hvor stemmerne er.

I den forbindelse finder jeg anledning til

at pege på det forhold, at man ved valglovens affattelse har været meget påpasselig med at sørge for, at partierne fik, hvad der tilkom dem, men at man ikke har været så interesseret i at give vælgerne lige ret, når det drejer sig om personudvælgelsen. Naturligvis er det primære for en vælger, at der vælges en meningsfælle, men det vil i mange tilfælde ikke være ham ligegyldigt, hvilken meningsfælle der vælges. Med den mægtige forskel, der er i vælgertallet i de forskellige opstillingskredse — f. eks. med en Gladsaksekreds på 91.000 vælgere og en Rosenborgkreds på 11.000 vælgere — vil vælgerne f. eks. i den førstnævnte kreds ved kandidatopstillingen kun have en ottendedel af den indflydelse, som vælgerne har i Rosenborgkredsen, naturligvis under forudsætning af, at de i begge tilfælde får deres kandidat valgt.

Omvendt er det meget uheldigt, at i amtskredse, hvor et parti kun får ét eller to mandater, vil det som regel være dets vælgere i denne ene eller de to kredse, hvor partiet har de fleste stemmer, som alene bestemmer, hvem der skal opstilles, for socialdemokratiets vedkommende den eller de to kredse, hvor partiet procentuelt er stærkest. Det vil igen sige, at alle de øvrige vælgere for vedkommende parti i amtet ikke har spor indflydelse på, hvem de bliver repræsenteret ved.

Jeg mener, det var heldigt, hvis alle vælgerne havde den samme indflydelse, og det har derfor været min yndlingstanke, at man på samme måde, som tilfældet er i Norge og Sverige, fulgte de forudsætninger, som blev givet i valglovskommissionens betænkning af 1920, og som gik ud på, at man skulle foretage rene listevalg i amtskredse, d. v. s. at man skulle have kandidatlistor af samme karakter, som man har ved kommunevalgene. Over for den indvending, at det ville beskære vælgernes frihed til at foretrække den ene kandidat fremfor den anden, skal jeg med det samme understrege, at efter det kommunale system kan en populær kandidat sprænge partilisten, og det samme ville være tilfældet, hvis man anvendte lister ved folketingsvalg. Vil man ikke gå til en sådan reform, og det tvivler jeg meget på, er den højtærede indenrigsministers forslag en begyndelse til at gøre valgkredsene nogenlunde lige store; men